

ΙΑΤΡΟΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΗΤΑΝ ΦΘΙΣΙΚΟΣ Ο ΜΟΛΙΕΡΟΣ;

Ο Μολιέρους και οι γιατροί. Φίλοι του, συνεργάται του κλπ... έχθροι του άσπονδοι. Πώς τους ικανοποίησε ο Θάνατος; 1.. Ο Μολιέρους πρό του Θεού. Γκ πρώτκ συμπτώματα της κρώστιας του. Ο έρωτάς του για την Αρμάνδη Μπεζάρ. Η ώ- ραία, μά άπιστη και άσπλαχνη σύζυγος. Ο Μολιέρους Ήλιουσι. Η χειροτέρευσις τής; καταστάσώς; του. Ο Ιστορικός Βήχης του. Η άγάπη του στο θέατρο. Το θλιβερό τέλος του. Από τι έπαχε ο μέγας; κωμωδιογράφος. Ανεύρισμα τής; άορτής η φθίσις; Τόν λόγον έχει η έπιστήμη...

ΙΑ τή ζωή του Μολιέρου, τή δράσι του ως συγγραφέος και ήθοισι, τους έρωτάς του και τή μαρτύριον τής άρρώστιας του έχομε γράφει κ' άλλοτε. Σήμερα σάς δι- νοιμε ένα νέο ιστορικό, έπιστημονικό και φιλολογικό ση- μείωμα για τόν μεγάλο κωμωδιογράφο, με νέες λεπτο- μέρειες κ' έντελώς νέα πρόματα σχετικά με τή άρρώ- στια του.

Ο άθνατος κωμωδιογράφος Μολιέρους είχε πολύ στενό φίλο τόν σύγχρονό του γιατρό, τόν Μοδιβιλάιν. Λένε μάλιστα ότι με τόν γιατρό αυτόν συνεργάστηκε κ' έγραψαν φημισμένες σκηνές από τήν κωμωδία «Ο κατά φαντασίαν άσθενής». Προσθέτουν άκόμη ότι ή σκηνή αυτής γράφθηκαν άπό τόν κ' ένα καλό τομπουσι, στο όποιο έλαβαν μέρος ο Λαφονταίν κ' ο Μπουαλώ.

Γενικός ο Μολιέρους είχε πολλές σχέσεις με τούς γιατρούς. Με τις σχέσεις αυτές γνωρίσθη τα πρώτα του, άντελήθη τή κωμική του ιατρικού επαγγέλματος και τούς έσαύρισε έτσι στις δύο κωμωδίες τόν «Ο έρωσι Ιατρούς» και «Ο κατά φαντασίαν άσθενής».

Γιά τις κωμωδίες τόν αυτές δέν τόν συνεχώρησαν οι γιατροί ποτέ, και όταν ο Μολιέρους πέθα- νε, ένας γιατρός έγραψε ένάντι- ον του τα εξής μικρά και ιο- χθηρά λόγια:

«Ο θάνατος; έχει λόγους να χρωστή η ευγνωμοσύνη στους για- τρούς. Γι' αυτό άνέλαβε τελει- οτάτα να εκδικηθή κάποιον για λο- γισμασμό τους. Τήν Παρασκευή, στις 17 Φεβρουαρίου 1673, ενώ παίζονταν ή τρίτη πράξις του «Κατά φαντασίαν άσθενούς», ο Μολιέρους, προφέροντας τή λέξι «δουξίζομαι, κατέληθη από ά- κατάσχετη αίμοραγία. Τόν με- ταφέρανε στο καμαρίν του και από κει στο σπίτι του, όπου πέ- θανε σε λίγες ώρες, χωρίς να προστάσιν να τόν βοηθήσουν οι γιατροί, οι όποιοι όμως, καθό- λου περιεργού, τόν ήσαν πλέον άχρηστοι, όπως... έλεγε και ο Γ- διος!»

Επίσης ο Βοσουέτος έγραψε τα εξής για τόν θάνατο του Μο- λιέρου:

«Ο ποιητής και ήθοισις, παί- ζοντας τόν «Κατά φαντασίαν ά- σθενή» δέχτηκε τή τελευταία χτύ- ημα τής άσθενείας του. Κ' έτσι, μέσα σε λίγες ώρες, πέρασε από τή άσθεσία τόν Θεάτρον στο δικα- στήριον του Θεού, ο όποιος του ελε:

—'Αλλοίμονο σ' εσάς που γε- λάσατε πολύ επί τής γής, γιατί έδώ μέλλετε να κλάψετε!...

«Όθεν ο μεγάλος πλούτος που άφνει κανένας στη γή, ούτε οι ώμοιοι στήρι, ούτε τα έργα τή φιλολογική έχουν σημασία μπρός στόν Θεό. Όλα θά περάσουν από τή μεγάλη τήν κρίσι!»

***

Ο Μολιέρους πάντα ήτανε λεπτός και ευπαθής. Από πολύ μικρός είχε αιμοπτώσεις. Αν έοισε ζωή ήσυχη και κανονική, άν είχε γα- λήνη πνεύματος, τή κακό μορφοίσε και να προληφθή, ή άν προχο- ροίσε, θά προχοροίσε πάρα πολύ άργά. Άλλ' ο Μολιέρους ήτανε κερνά άγρίοιτο στο ζήτημα αυτό. Νόμιζε πως ήταν άποσβλήτος άπ' τις άρρώστιας και όστιγκε άφρόνιτο στη ζωή για να κατακτή- ση τή δόξα...

Εκτός τούτου, ο Μολιέρους είχε καρδιά πάρα πολύ ευαίσθητη και πολύ συχνά έπεφτε σ' έρωτες που ήσαν όλέθιοι για τήν ήγεια του, γιατί τόν βασάνιζαν τόν άποσβολισίαν πολύ. Άκούμε κάθε συμβουλή που τού λέγανε οι γιατροί και κατόπιν τών ύποδείξεών τών έκοψε τή κρασί, έπαψε να ξενυχτά γλεντώντας με τούς φίλους

του. Έπνε μόνον γάλα κλπ. Δύο μόνον πράγματα δέν έννοουσε να πάρη:

Τήν ήθελοία και τόν έρωτα!...

Σε ήλικία σαράντα δύο έτών, ο Μολιέρους έρωτεύθηκε μιά θεα- τρικά του θιάσου του, τή δεσποινίδα Αρμάνδη Μπεζάρ και πήρε τήν άπόφαι να τήν παντρευθή.

Ο γάμος έγινε τόν Φεβρουάριον τού 1662.

Η ήθοισις αυτή, όπως γράψαμε γι' άλλοτε, ήταν νέα, μόλις 18 έτών, ώμορφη πολύ, πολύ δροσερή και είχε πολλών τις καρδιές άναστατώσει. Ο Μολιέρους ήταν τρομερά ήλιάρης σύζυγος και ύπό- φερε φρικτά από τις ήθοίσις του. Ήταν άνθρώπος με άόλινο χα- ρακτήρα και πολύ τρομερή καρδιά.

Όστόσο ή άπιστη αυτή γυναίκα του, τούθωσε τρία παιδιά. Τό πρώτο μάλιστα τό βάπτισαν ο Λουδοβίκος ο ΙΑ' και ή Έριέ- τα τής Άγγλιας.

Η στενοχώριες και τή μαρτύριον τής ήλιάρης χειροτέρεψαν τήν ήγεια του Μολιέρου. Ο έρωτάς του, ο μεγάλος έρωτάς τόν για τή γυναί- κα του, ή όποια άδιαφοροίσε γι' αυτόν, τόν έσερνε ήμέρα με τήν ή- μέρα στον τάφο. Η άρρώστια του άργισε να εκδηλώνεται σιγά - σιγά μ' ένα βήμα δυνατό. Ήσθ, άδιάκο- πο, Ο βήχας τού Μολιέρου έμεινε για πολύ καιρό σάν παράδοσι στο θέατρο. Βήχοντας έμπαινε στη σκη- νή, κ' όταν ο τραγικός αυτός βή- χας τόν έπαινε στην παράστασι ά- λάνου, τόν μεταχειρίζονταν γι' ά- στείο, προκαλώντας τήν ένθυμία τών θεατών.

Μολαταύτα, παρ' όλη τήν άρρώ- στια του, ο Μολιέρους έξακολου- θούσε να γράφει και να παίζη. Άρ- χισαν όμως πια να τόν πόνουν ή κρίσις τής άρρώστιας του, ή ό- ποιες τόν κρατούσαν πολλές έδρό- μάδες στο κρεβάτι. Τό μαρτύριον του αυτό, άντι να συγκαίνη τήν άσπλαχνη γυναίκα του, άντιθέτως τήν έκανε πολύ άδιάφορη. Η άδια- φορία τής αυτή έξώργισε τή Μο- λιέρο και στο τέλος άποφάσισε να τήν χωρίση.

Και όμως, δέκα μήνες πριν πε- θάνη, τή φώναξε πάλι κοντά του, στο σπίτι του. Μά, άλλοιμονο!... Αυτή ή επανάληψις τών συζυγικών σχέσεων χειροτέρεψε τήν ήγεια του. Ο βήχας δέν τόν άφνει πια ούτε στιγμή και ή δυνάμις τόν ό- λοφα και λιγδύσταν.

Στίν κατάστασι αυτή πήγε και τόν επισκέφθηκε ο Μπουαλώ και προσεπάθη να τόν πείση ν' άφή- ση πια τή θέατρο για να σώσει τή ζωή του.

—Μή μού τό λέτε αυτό, άπάν- τησεν ο Μολιέρους. Τό θέατρο δέν θά τώ άφήσω όσπου να πεθάνω!

Και τήν ίδιου ώριμα θράδη τόν θάνατον του, ο Μπουαλώ και άλλοι φίλοι τού Μολιέρου προσπάθησαν να τόν εμπόδισιν να παίζη, γιατί έβλεπε τρομερά. Έξείνος όμως έπαιξε αυτό τό θράδη τό όλο του «Κατά φαντασίαν άσθενούς», όλο αρκετά κωρυστακό.

Τή στιγμή που έπρόφερε τή λέξι «δουξίζομαι», τόν έπασε ένας δυνατός σπασμός. Ο Μολιέρους προσεπάθη να τόν κινήσει από τούς θεατάς μ' ένα ψεύτικο γέλιο και τώ πέτυχε.

Όταν ο όλοος του τελείωσε, μήτκε στο καμαρίν του φίλου του Μπαρόν και τού ελε πως είχε άνατηχίσει. Ο Μπαρόν τού έπασε τή χείρα και ελε πως ήταν παγωμένα. Ύστερα φώναξε μερικώς άνθρωπος, οι όποιοι μετέφεραν τή Μολιέρο στο σπίτι του, επάνω σε μία καρέκλα. Έπεισε στο κρεβάτι και ζήτησε να οδύσουνε τή φωνά για ν' άποκομώθη. Έξωσαν όμως τόν έπασε ένας βήχας δυ- νατός και ζήτησε τόν άνάψουν φώς. Ο Μπαρόν ελε τότε πως

Ο Μολιέρους στην επιθανάτιο κλίνη του. (Γαλήν γραφοθήρα άπ' τή βιβλίον τού Άνρ' ντε Κόκ «Η Άπιστες Γυναίκες».)

ο άρρωστος έφτινε αμία και τρώμαξε. Η αιμορραγία σέ λίγο έγινε αιματάσχητη.

Έπάνω σέ δυό ώρες ο Μολιέρως ξεψύχησε στά χέρια τών δυό καλογραμών, πού ήσαν περαστικές από τό Παρίσι και έμεναν στό σπίτι του.

Όταν ο Μπαρόν και ή γυναίκα του άνέβηκαν επάνω, τόν βρήκαν πεθάνω.

Η ώρα θά ήταν δέκα τής νυκτός.

Ο Μολιέρως είχε τότε ηλικία πενήντα ετών.

***

Είπαν ότι ο Μολιέρως έπασχε από καρδιό από άνεύρισμα, του ό ποιού τό πρώτο σύμπτωμα του παρουσιάστηκε στά 1667. Από τότε άρχισε νά γίνεται φιλάσθενοσ και μελαγχολικός.

Η έπιστήμη, πού ασχολήθηκε, ιστορικώς πλέον, με την ασθένεια του Μολιέρως, βεβαιώνει πώς ο μέγας κομωδιογράφος έπασχε από άνεύρισμα τής άορτής, καθώς μαρτυρούσαν ή δύσπνοιος πού είχε, ή αίμοπτυσις, ο βήχας και άγότερα ή γαστρικός διαταράξις.

Ο θάνατός του προήλθε, φαίνεται, από σπάσμο του άνευρισματοσ αυτού, ποίφερε και την άνατάσχη αιμορραγία.

Αλλά έν τοιαύτη περιπτώσει γεννάται τό έπιστημονικό ερώτημα:

— Πώς ο θάνατος ήλθε επείτα από δυό ώρες, ενώ πάντα, στην περίπτωσι αυτή, έρχεται κεραυνολόβος; Κι άπαντίαι ή έπιστήμη;

— Τό άνεύρισμα τής άορτής εννε ασθένεια άρκετά σπανία και ο τρόπος του θανάτου του Μολιέρως εννε ακόμα σπανιώτερος.

Έν τοιούτοσ όμως έννοσ άλλος γιατρός έπιείσασε, καθώς φαίνεται, περισσότερο την αλήθεια, ύποστηρίζοντας ότι ο Μολιέρως δέν έπασχε από άνεύρισμα, άλλ' άπλότοτητα από φθίσι τών πνευμόνων, καθώς δείχνουν ή συνεχεις αίμοπτυσις, ο βήχας και ή άλλες του στήθοςσ στυνωσίεις.

Την άποψη αυτή την ύποστηρίζουν ακόμα ή άδυναμία τής φωνής του, ή καθημερινή εξάντλησις του και ή έσωτικώς ύπερνευρωσίεις του, πού εννε τόσο συνηθισμέις στους φθισικούς.

Επίσης έχει κάποια σημασία και τό ότι από τά τρία του παιδιά, τά δυό απέθαναν άλίγου μετά τή γέννησι τους.

Όλα αυτά ένσχυλουν τή γνώμη ότι ο μέγας κομωδιογράφος έπασχε από φυματίωση πνευμονική.

Η φυματίωσις του Μολιέρως φαίνεται πώς ήταν χρονία.

Η αιμορραγία συνεπίς δέν άρειλεται σέ σπάσμο τής άορτής. Ήταν αιμορραγία τής πνευμονικής άστρησις, αιμορραγία προερχομένη από φυματίωσι.

Η άρρώστεια του Μολιέρως κράτησε άνωσ χρόνια, από τό 1665 έως τό 1673.

Η φυματίωσις πού ασθένηθηκε την μορμία στιγμή, πού κλησίεισ ο θάνατός του, ήταν προηγουμένα τής πνευμονικής συμφορήσεως, από την όποια προήλθε ή αιμορραγία.

Η πολυθώνα πού καθόταν τή στιγμή πού τον άγγιξε ο θάνατος, διατηρείται ως ιστορικό κειμήλιο στό Μουσείο του Γαλλικού Θεάτρου στό Παρίσι.

ΤΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Η ΑΦΟΣΙΩΣΙΣ ΕΝΟΣ ΣΚΥΛΟΥ

Στά 1858 είχε πεθάνει στό Έδιμβούργο ένας εργατικός όνόματι Γκαρνέ, τόν όποιον συνόδευσαν μέχρι του νεκροταφίου του έλάτιστα φίλοι του και ο ποσιός του σκόλος Μπόμπυ. Την άλλη μέρα ο φύλακας του νεκροταφίου βρήκε τό σκύλο ξεπαλιωμένο επάνω στον τάφο του κυρίου του και τόν άπομάχησε άπ' εκεί δια τής βίας. Μα την τρίτη ημέρα ο σκόλος βρέθηκε πάλιν στον τάφο του κυρίου του και διώχτηκε πάλιν κατά τόν ίδιο τρόπο. Όταν όμως ο φύλακας τόν βρήκε στην ίδια θέση και την τετάρτην ημέρα, τότε συμπάθησε τό ζώο, τοίδωσε νά φάη και τό άφνος πειά άνεόχλητο μέσα στό νεκροταφείο. Σέ λίγες μέρες ανέλαβε τή διατροφή του σκόλου ένας ύπαξιωματικός κι' άγότερα ένας μάγιστρος πού έμενε εκεί κοντά. Ο Μπόμπυ σ' όλο τό διάστημα ξεπαλιωθήσασ με μένη ξεπαλιωμένους στον τάφο του κυρίου του. Επειδή όμως έντοματάξή είχε επιβληθή φόρος στην Άγγλία στους σκόλους και τό πιστό ζώο ήταν εκτεθειμένο στους φορατζήδες, είκοσι διάφοροι άνθρώποι ανέλαβαν νά κληρώσουν τό φέρο του. Μόλις όμως έμαθε την ιστορία του σκόλου ο άρμόδιος ύπουργός, άπήλασε τόν Μπόμπυ από κάθε φόρο και κρέμασε μάλιστα στό λαμό του μιά πινακίδα με σχετική έπιγραφή. Πολλοί προσπάθησαν νά πάρουν τό Μπόμπυ στό σπίτι τους, αλλά δέν τό κατορθώσαν. Κ' έτσι τό θαμνίσμο αυτό σκλήβησε δεκατέσσερα όλόκληρα χρόνια επάνω στον τάφο του κυρίου του, όπου και πέθανε. Προς άνάμνησί του μιά πλουσία κυρία του Έδιμβούργου τού άνήγειρε στό μέσον τής πόλεως ένα λίθινο μνημείο ύψους 7 ποδιών με τό άγαλμά του και την ακόλουθη έπιγραφή:

«Τό μνημείο αυτό άνηγέρθη προς άνάμνησι του πιστού σκόλου Μπόμπυ, ο όποιος συνώθηκεν τό λείψανο του κυρίου του κατά 1858 και παρέμεινε επί του τάφου του μέχρι του 1872».

ΠΙΟ-ΠΙΟΥΡΙ

ΤΑ ΘΗΡΙΑ ΣΤΑ ΔΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΚΛΑΒΙΑ

Ο εξευτελισμός τών θηρίων όταν πέσουν στά χέρια τών άνθρώπων. Θάνατοι θηρίων στεύς ζωολογικούς κήπους τής Εύρώπης. Η άρκευδα πέφγαε τό σχοινί. Ο τρομερός πυθων πού κατάπιε μιά κευβέρτα. Θηρία πού ζήλευσαν. Θηρία πού αλλάξελσπαρσονται. Ο ρινέκερως πού κατάπιε ένα τέπι και φέσρησε. Αίψυ, ή άσπρη άρκευδα τού Λενδίνου. Το πέθος τών μικρών Λενδίνων, κλπ.

Στά παρθένα δάση τής πατριδος τους, στά βουνά και στ' άγρια λαγκάδια, στους άπάρητους λόγγους και τις άπόκρημες χαράδρες, τά θηρία ζουν ελεύθερα και πεθαίνουν ήσυχά. Κι' όταν όμως ο θάνατος δέν έλθει από γρηαιτιά, θά παλαίψουν, θά πληρώσουν άεραβιά τή ζωή τους, θά διαγασούν, θά σπύσιν, θά κολιμηθήσουν στό αμία του άντιπάλου του, πριν ύποκινήουν στό μορμαιο...

Αλλόλοπον όμως και τρισυλλοίμονο στα θηρία πού τά σκλαβώνουν οι άνθρώποι, πού τά πίνουν και τά κλείνουν στους ζωολογικούς κήπους!... Η ζωή τους θά περάση θλιβερή και μονότονη κι' ο θάνατός τους θάρθη κι' αυτός κομοιομοιούμενος, έλευνιά, τρισάβλια!...

Θέλετε σχετικά παραδείγματα; Υπάρχουν άπειρά: Μιά άρκουδα του ζωολογικού κήπου τής Λευρίας βρήκε τελευταία οικότρο θάνατο, επειδή κατάπε... ένα σχοινί!... Μιά βίαια πάλι κατεβόχθισε, με βουλιμία, ένα κομμάτι χαρτί τυλιγμένο με σάγγα, τό όποιο τής επέταξε ένα παιδιό στό κλονιδί της. Και νά μεν δέν φόρησε ήμέσις, μα έχασε τελείως την όρεξι της, εξαντήθηκε σέ φροβοδ σημειά και τέλος επέκησε στό μορμαιο. Το ίδιο ζώο βρήκε και ένας γυγαντιώος πύθων, ο όποιος από την βουλιμία του κατάπε κάποτε μια όλόκληρη μάλλινη σουβέριτά!... Λίγες μέρες κατόπιν πλήρωσε την ηλικιά του με τή ζωή του!...

***

Πολλές φορές τά ζώα των ζωολογικών κήπων βρισκουν τό θάνατο από έντέλειος άσπιματες άφορμές. Έτσι, ένα έλάφι, τού είδους τών Σιαά, ετόμαζε τόσο πολύ μια μέρα άπ' τόν κόρτο ποίωζαιε ένα κλαδιό πού έσπασσε εκεί κοντά του, ώστε άρχισε νά τρώη σαν τραβιά, μη βλέποντας μπρός του. Τρώχοντας έτσι, γρήπτες επάνω σ' ένα δέντρο με τό κεφάλι του και θρημώλλισσε τό κροανί του!

***

Και ή ζήλεια και ή έχθρα μεταξύ τών ζώων έχει επίσης τά θημάτια της. Κάποιος έχριζε μια φορά σέ μιά άρκουδα ένα κομμάτι ψωμί, τό όποιο εκίνηη άρπαξε και κατεβόχθισε. Ο σίντροφος τής άρκουδας πού ζούσε στό ίδιο κλονιδί μαζί της, θύμωσε τόσο πολύ γιατί δέν πρόέττασε ν' άρπάξει αυτός τό ψωμί, ώστε όμορως έναντιον της και με μια μόνη διαγματιά στό λαμό της έστειλε τόν άλλο ζώου!...

Μιά λεοπαρδαλις προσπάθησε μια μέρα νά σηκώση την βαρειά σιδερένια πόρτα του κλονιδίου της, βάθοντας τό κεφάλι της από κάτω. Η συγκρατίωσις της, ένα ευέξατο λεοντάρι, την άφρησε στην άρχη νά κινή ό,τι θέλει. Σιγά-σιγά όμως άρχισε νά έννοχλείται και νά έρεβιζείται. Κ' έξαφνα, σέ μια στιγμή, χύθηκε επάνω στη λεοπαρδαλι, την άρπαξε από τό λαμό και την έκανε κομμάτια!...

***

Ο έλέφας πάλιν έννοσ Εύρωπαικού ζωολογικού κήπου, πού σνήθισε νά καταβροχθήει... ψάθινα καπέλλα, καθώς και καλάθα γεμάτα με κολούρα, χωρίς ποτέ νά πύθη τίποτε, βρήκε οικότρο τέλος, όταν μια φορά κατάπε μια... Λατινική γραμματική, την όποια τού επέταξε κάποιος μαθητής!...

***

Επίσης ένας γιγάντιος Άμερικανικός βούβαλος, πού υπορούσε νά ζήση πολλές δεκαετηρίδες άζωχη, βρήκε τραγικό θάνατο, γιατί μαζί με τό κόρτο του έφαγε και ένα μεγάλο κατασβίδι πού είχε πέσει από άπροσέξια μέσα στην τροφή του.

Στόν ζωολογικό κήπο του Βερολίνου έμόρφησε από την πείνα ένας κελώσιος ρινέκερως, γιατί κατάπε ένα τούπ του πέταξον τά παιδιά τή ώρα πού έκανε τό μπάνιο του. Παρ' όλο τό γερό του στομάχι, ο διαστραχίς ρινέκερως δέν ύπορσασ νά κινήρη τό τούπ. Τοίπ στάθηκε μπρός στον πιλωρό και εκπόδισε την τροφή νά περάση.

Τό ίδιο οικότρο τέλος βρήκε ή Αίψυ, ή άσπρη άρκουδα του ζωολογικού κήπου τού Λονδίνου, ή χορά κι' ή άγάτη των υψώνων Λονδρέζων. Η Αίψυ έπαξε ταπεινότητα τόσο με τά παιδιά και ήταν έξαιρέτως ήμερη. Μια μέρα όμως κατάπε τό τούπ και παρ' την έγχειρησι πού τής έκαναν δέν ύπορσασ νά σνήθη. «Όλα τά Λονδρέζόποια έν όσπιμα παρακολούθησαν την κηδεία της!...

ΑΛ'ΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- Στού κωσίδη τό κεφάλι όλοι κάνουν τό μαριπιέρη.
- Όποιος δέν μιλάει τόν θάφον ζωντανό.
- Στραβός βελών γίνεται στον άερωθόνα μεσα.
- Ο φρόνιμος σάν γελαστή λιγιά δέν γελιέται.
- Όταν ελοσι άμύνη βάστα, και σφρηθ όταν ελοσι χύπτα.
- Η πείνα βγαίνει τό λίθο άπ' τή φυλακή.